

Seminārs
LATVIJAS KVALIFIKĀCIJU IETVARSTRUKTŪRAS 1.-4. LĪMENIS:
ATTĪSTĪBA UN PAPLAŠINĀŠANA

2013. gada 8. martā
Viesnīcā „Avalon Hotel”, 13. janvāra ielā 19, Rīgā

2. darba grupas

**„Profesionālā izglītība un Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra”
kopsavilkums**

Darba grupa konceptuāli atbalsta priekšlikumus izmaiņām Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) 1.-4.līmenī un atbilstošus priekšlikumus grozījumiem Ministru kabineta 2008.gada 2.decembra noteikumos Nr.990 "Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju", taču vienlaikus norāda, ka LKI pilnīgas ieviešanas nodrošināšanai ir nepieciešams veikt kompleksus visaptverošus grozījumus likumdošanā, t.sk., Izglītības un Profesionālās izglītības likumos, kā arī attiecīgajos normatīvajos aktos.

Darba grupa konceptuāli atbalsta priekšlikumu saglabāt esošās profesionālās kvalifikācijas pakāpes, iekļaujot tās attiecīgajos 2. – 6. LKI līmeņos. Nozares izprot un pielieto esošo sistēmu un ir būtiski to *nepazaudēt*, jo tieši šie profesionālās kvalifikācijas līmeņi nodrošina profesionālās izglītības saikni ar darba tirgu.

Darba grupa konceptuāli atbalsta priekšlikumus Nozaru ekspertu padomju (NEP) lomas palielināšanai profesionālās izglītības kontekstā ar atbilstošiem grozījumiem normatīvajos aktos.

Priekšlikumi - vispārējā daļa

1. Valstī veidot vienotu kvalifikāciju sistēmu un atbalstīt pāreju uz astoņiem kvalifikācijas līmeņiem Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūrā (LKI), kas ir piesaistīta Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai (EKI), ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikumā par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai (2008.) minēto kvalifikācijas definīciju.
2. LKI attīstīt, LKI līmeņu aprakstos iekļaujot arī precīzas norādes par iegūto profesionālo kvalifikāciju, kas saskan ar esošajām profesionālās kvalifikācijas pakāpēm.
3. Pilnveidot profesiju standartu apstiprināšanu – Ministru kabineta līmenī apstiprināt profesiju standartus tikai pamatprofesijās, atstājot maināmo daļu specializācijām (līdz

- 20% no standarta apjoma), kuru apstiprina Nozaru ekspertu padomes (NEP) un/vai PINTSA.
4. Profesionālās izglītības programmu izstrādē ieviest sasniedzamo rezultātu principu (learning outcomes) un modulāro pieeju, profesijas apgūvē paredzot mainīgo daļu, atbilstoši Nozares ekspertu padomes formulētajām prasībām, kas veicinātu specializāciju elastīgu apguvi.
 5. Formālās izglītības dokumentus izsniegt par kvalifikāciju pamatprofesijā ar specializāciju/specializācijām.
 6. Profesionālās izglītības programmu licencēšanā un akreditācijā ņem vērā apstiprināto Nozares kvalifikāciju struktūru.
 7. Vienkāršot izglītības programmu akreditāciju, akreditējot izglītības programmu kopas, nevis katru atsevišķu izglītības programmu.
 8. Ieviešot profesionālajā izglītībā modulāro pieeju, izglītības programmas veidot pēc principa, ka pat nepabeidzot pilnu programmu audzēknis var pretendēt uz zemāku kvalifikāciju un kārto attiecīga līmeņa kvalifikācijas eksāmenu, kā rezultātā saņem kvalifikāciju apliecināšu dokumentu. Tas samazinās agrīni izglītības sistēmu pametušo jauniešu skaitu, kas nav ieguvuši ne izglītības dokumentu, ne arī kvalifikāciju.
 9. Profesionālās kvalifikācijas apliecību izsniegšanu organizēt nozarēs.
 10. Nozarēm piešķirt veto tiesības uz nozarēm nepieņemamu izglītības un kvalifikācijas dokumentu atzīšanu.
 11. Pilnveidot profesionālās izglītības finansēšanas principu „nauda seko skolēnam”, finansējuma apjomu uz skolēnu/audzēkni aprēķinot proporcionāli apgūstamās kvalifikācijas līmenim.

Priekšlikumi Izglītības un zinātnes ministrijai normatīvās bāzes pilnveidei

1. Atbalstīt priekšlikumus grozījumiem Ministru kabineta 2010.gada 5.oktobra noteikumos Nr.931 „Grozījumi Ministru kabineta 2008.gada 2.decembra noteikumos Nr.990 "Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju"" (pielikums).
2. Likumdošanā definēt jēdzienus *Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra, kvalifikācija* (atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikumā par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai (2008.), kā arī *Nozaru kvalifikāciju struktūra, profesionālās kvalifikācijas pamatprasības, pamatprofesija, saistītā profesija un specializācija*.
3. Likumdošanā noteikt Nozaru ekspertu padomju statusu, tiesības un pienākumus.
4. Likumdošanā noteikt, ka Profesiju standartus izstrādā un aktualizē atbilstoši Nozares ekspertu padomes izstrādātajai un PINTSA apstiprinātajai Nozares kvalifikācijas struktūrai.
5. Likumdošanā noteikt, ka Ministru Kabinets apstiprina Profesijas standartus tikai nozares pamatprofesijām, bet saistītajām profesijām un specializācijām standartus nosaka Nozaru ekspertu padomes un saskaņo PINTSA.
6. Precizēt PINTSA nolikumu, ņemot vērā iepriekšminētos priekšlikumus.

Priekšlikumi Labklājības ministrijai normatīvās bāzes pilnveidei

1. Darba likumdošanā reglamentēt nepieciešamību pēc darbinieku kvalifikāciju apliecinājošiem dokumentiem (ne tikai reglamentētajās profesijās). Piemēram, nozarēm sertificējot, licencējot uzņēmumus, iekļaut prasību, lai darbiniekiem ir noteikta kvalifikācija vai noteikt līmeni, pie kura darbiniekiem būtu obligātas kvalifikācijas apliecības.
2. Veidot vienotu kvalifikācijas piešķiršanas sistēmu tālākizglītībai un sākotnējai profesionālajai izglītībai, nepieļaujot dažādus kritēriju vienas un tās pašas kvalifikācijas iegūšanai.
3. Ņemt vērā NEP viedokli par darba tirgus pieprasījumu, veidojot bezdarbnieku pārkvalifikācijas un profesionālās tālākizglītības kursu programmas.

Priekšlikumi Nozaru ekspertu padomēm (NEP)

1. Nozarēm attīstīt profesionālās kvalifikācijas gradāciju sistēmu - kategoriju sistēmu, kuru būtu ieteicams saistīt ar darba samaksu.
2. Nozarēm izstrādāt savas (nozares) izglītības koncepcijas (līdzīgi kā Jūrniecības nozarē).
3. Respektēt starptautiskos regulējumus nozarēs, piemēram, ja starptautiskajos līgumos ir noteikta nozares kvalifikāciju sistēma un speciālas prasības kvalifikāciju iegūšanai (piemēram, Jūrniecības nozarē).
4. Jūrniecības nozarei papildināt esošo normatīvo bāzi (izstrādāt priekšlikumus) ar atsauci uz starptautiskajiem regulējumiem (attiecībā uz jūrniecības starptautiskajiem profesiju standartiem).